

ПЪРВАТА АНТОЛОГИЯ НА ПОЛСКАТА ПОЕЗИЯ

Сред малкото стари книги в моята библиотека особено място заема едно издание с меки корици. Хартията е пожълтяла отдавна, страниците са разрязани нетърпеливо. Не аз съм бил първият ѝ читател. Спомням си вълнението, с което без колебание, обичайно за всеки безпаричен студент, си я бях купил от антикварната книжарница някъде в края на своето следване. **ДОРА ГАБЕ – ПЕНЕВА. ПОЛСКИ ПОЕТИ.** Избрани песни с характеристика на поетите и с предговор от Боян Пенев. Издадена през 1921 година. Вече бях изучавал “Пан Тадеуш” и “Кримски сонети”, бях сричал на полски език “Есенен дъжд” и “Цветята на Полша”... В тази антология откривах за пръв път полската поезия в цялото ѝ богатство, но вече на български език. Интересно ми беше и какво мисли Боян Пенев за полската поезия изобщо, пък и за всеки поет

НЕПОЖЪЛТЕЛИ СТРАНИЦИ

поотделно. “Полският поет съзнава ясно своето призвание и в творчеството си излиза от едно определено отношение към поезията изобщо. За него поезията не е цел сама за себе си: тя е предназначена за висшите задачи на националния и общочовешки живот.” И по-нататък литературният критик и историк, чието име за нас звучеше като от легендите, правеше вдъхновена характеристика на полската поезия.

Когато се запознах по-подробно с антологията, аз открих, че Дора Габе и Боян Пенев са проявили много точна прозорливост, като са включили в края на антологията и трима млади тогава поети, които вече се бяха превърнали в класици: Кажимера Илакович, Юлиан Тувим и Кажимеж Вежински. И тримата са били на възраст между 25 и 30 години, все още не са били безспорни имена. А когато аз четях антологията, вече се готвех да пиша дипломната си работа за Юлиан Тувим, един поет с напълно завършено творческо дело. Десетина години по-късно пък имах късмет да разговарям цял час със сляпата вече Кажимера Илакович, която Ивашкевич в едно свое стихотворение поставя редом с Анна Ахматова... По такъв начин тази антология се превърна за мен в свещена книга. Още повече че от преводите на Дора Габе са се учили всички по-късни преводачи на полска поезия, учил съм се и аз.

Независимо как ще оценим днес тези преводи (защото езикът се развива, естетическите ни възгледи също) делото на Дора Габе и на Боян Пенев си остава непоклатимо като каменните основи на възрожденска къща. Понеже в него има възрожденски дух.

И тъй като тази книга трудно може да попадне в ръцете на нашите млади колеги слависти, ние решихме да покажем в автентичен вид поне част от нейните пожълтели страници.

Иван Вълев